

nym dla złożenia zeznania; w tym przypadku nie nalicza się odsetek za zwłokę od zaległości z tytułu ryczaftu od przychodów ewidencjonowanych za poszczególne miesiące roku, w którym podatnicy korzystali ze zwolnienia,

- 3) w okresie od upływu terminu określonego dla złożenia zeznania o wysokości uzyskanego przychodu, wysokości dokonanych odliczeń i należnego ryczaftu od przychodów ewidencjonowanych za rok podatkowy, w którym korzystali ze zwolnienia, do końca piątego roku podatkowego następującego po tym roku — są obowiązani do zapłaty należnego ryczaftu, o którym mowa w ust. 10, wraz z odsetkami za zwłokę; odsetki nalicza się od dnia następnego po upływie terminu określonego dla złożenia zeznania o wysokości uzyskanego przychodu, wysokości dokonanych odliczeń i należnego ryczaftu od przychodów ewidencjonowanych, w którym mieli obowiązek złożyć to zeznanie.”.

Art. 4. Do pomocy publicznej udzielanej na podstawie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o warunkach

dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Art. 5. Przepisy ustawy, z wyjątkiem art. 2 pkt 1—4 oraz art. 6, stosuje się do podatników, którzy po raz pierwszy rozpoczęli prowadzenie działalności gospodarczej począwszy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 6. Rezerwy zaliczone do kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 26 lit. a) ustawy wymienionej w art. 2 w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2002 r. stanowią przychody w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 w tej części, w jakiej nastąpi ich rozwiązanie lub wykorzystanie w inny sposób.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2 pkt 1—4 i art. 6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r. i mają zastosowanie do dochodów (strat) uzyskanych od tego dnia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

1385

USTAWA

z dnia 12 września 2002 r.

o elektronicznych instrumentach płatniczych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych, w tym instrumentów pieniądza elektronicznego, prawa i obowiązki stron umów o elektroniczne instrumenty płatnicze oraz zasady tworzenia, organizacji, działalności oraz nadzoru, a także likwidacji instytucji pieniądza elektronicznego.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do elektronicznych instrumentów płatniczych używanych przez banki w celu realizowania wzajemnych płatności w międzybankowych systemach rozliczeniowych.

3. Jeśli wydawca kart płatniczych jest jednocześnie ich akceptantem i umowa nie przewiduje możliwości akceptacji tych kart poza własną siecią wydawcy, przepisy ustawy stosuje się tylko w zakresie ochrony posiadacza i wykonywania obowiązków informacyjnych wobec Narodowego Banku Polskiego, zwanego dalej „NBP”.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agent rozliczeniowy — bank bądź inną osobę prawną zawierające z akceptantami umowy o przyjmowanie zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych;
- 2) akceptant — przedsiębiorcę, który zawarł z agentem rozliczeniowym umowę o przyjmowanie zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych;
- 3) bankomat — urządzenie umożliwiające posiadaczowi lub użytkownikowi karty płatniczej podejmowanie gotówki lub dodatkowo dokonywanie innych operacji;
- 4) elektroniczny instrument płatniczy — każdy instrument płatniczy, w tym z dostępem do środków pieniężnych na odległość, umożliwiający posiadaczowi dokonywanie operacji przy użyciu elektronicznych nośników informacji lub elektroniczną identyfikację posiadacza niezbędną do dokonania operacji, w szczególności kartę płatniczą lub instrument pieniądza elektronicznego;

- 5) instytucja pieniądza elektronicznego — inną niż bank osobę prawną działającą w formie spółki akcyjnej, utworzoną i działającą na podstawie zezwolenia właściwych władz lub przepisów prawa, której przedmiotem działania jest prowadzenie we własnym imieniu i na własny rachunek działalności polegającej na wydawaniu do dyspozycji i wykupie pieniądza elektronicznego oraz rozliczanie transakcji dokonywanych przy użyciu instrumentów pieniądza elektronicznego;
 - 6) instrument pieniądza elektronicznego — urządzenie elektroniczne, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny, w szczególności kartę elektroniczną zasilaną do określonej wartości;
 - 7) karta płatnicza — kartę w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208 i Nr 153, poz. 1271), zwanej dalej „Prawem bankowym”;
 - 8) kod identyfikacyjny — poufny numer, hasło lub inne oznaczenie posiadacza, które łącznie z danymi zawartymi na elektronicznym instrumencie płatniczym służą do elektronicznej identyfikacji posiadacza;
 - 9) operacja — wypłatę gotówki, wydanie polecenia przelewu lub polecenia zapłaty albo dokonanie zapłaty przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego;
 - 10) pieniądz elektroniczny — pieniądz elektroniczny w rozumieniu art. 4 pkt 5 Prawa bankowego;
 - 11) posiadacz — osobę fizyczną, osobę prawną lub inny podmiot, które na podstawie umowy o elektroniczny instrument płatniczy dokonują w swoim imieniu i na swoją rzecz operacji określonych w umowie;
 - 12) użytkownik karty płatniczej — osobę fizyczną upoważnioną przez posiadacza do dokonywania w imieniu i na rzecz posiadacza operacji określonych w umowie, której dane identyfikacyjne są umieszczone na karcie płatniczej;
 - 13) zestawienie operacji — wykaz operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego w okresie rozliczeniowym, przyjętym przez wydawcę do rozliczenia z posiadaczem z tytułu dokonanych operacji oraz należnych wydawcy opłat i prowizji, udostępniany posiadaczowi po zakończeniu okresu rozliczeniowego;
 - 14) krajowa instytucja pieniądza elektronicznego — instytucję pieniądza elektronicznego mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 15) zagraniczna instytucja pieniądza elektronicznego — instytucję pieniądza elektronicznego mającą siedzibę za granicą;
 - 16) oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego — jednostkę organizacyjną zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego wykonującą w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre rodzaje działalności wynikające z zezwolenia udzielonego tej instytucji, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danej zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział;
- 17) system autoryzacji i rozliczeń — podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy agentem rozliczeniowym, akceptantami i wydawcami elektronicznych instrumentów płatniczych, w ramach których określa się wspólne zasady przyjmowania zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych i rozliczeń z tego tytułu.
- Art. 3. 1.** Umowę o elektroniczny instrument płatniczy pomiędzy wydawcą a posiadaczem zawiera się w formie pisemnej. Wymóg formy pisemnej nie dotyczy umowy o instrument pieniądza elektronicznego na okaziciela.
2. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności:
- 1) strony umowy;
 - 2) rodzaj udostępnianego elektronicznego instrumentu płatniczego i urządzeń, z których może korzystać posiadacz, dokonując operacji przy użyciu tego instrumentu;
 - 3) rodzaje operacji, których można dokonywać przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego;
 - 4) terminy wykonywania przez wydawcę zleceń posiadacza;
 - 5) określenie ograniczeń w dokonywaniu operacji, jeżeli umowa je przewiduje;
 - 6) terminy wykonywania przez posiadacza zobowiązań z tytułu operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego oraz z tytułu należnych wydawcy opłat i prowizji lub spłaty należności;
 - 7) rodzaj i wysokość opłat i prowizji oraz warunki ich zmian;
 - 8) zasady rozliczeń z tytułu operacji w walutach obcych oraz wskazanie stosowanych kursów walut;
 - 9) zasady obliczania odsetek;
 - 10) zasady, tryb i terminy składania oraz rozpatrywania reklamacji;
 - 11) okres, na jaki została zawarta umowa, i warunki jej przedłużania;
 - 12) sposób, termin i ważne powody wypowiedzenia warunków umowy przez wydawcę;
 - 13) sposób postępowania w przypadku utraty elektronicznego instrumentu płatniczego.
3. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 12, nie może być krótszy niż miesiąc.

4. Do umowy o elektroniczny instrument płatniczy dołącza się wzór podpisu posiadacza lub użytkownika karty płatniczej, w przypadku gdy posługiwanie się takim instrumentem wymaga użycia podpisu posiadacza lub użytkownika karty płatniczej.

Art. 4. Rozwiązanie umowy o elektroniczny instrument płatniczy może nastąpić za wypowiedzeniem przez którąkolwiek ze stron, z tym że wydawca może umowę wypowiedzieć tylko z ważnych powodów określonych w umowie.

Art. 5. Posiadacza nie obciążają operacje dokonane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, których zlecenia nie potwierdził, z zastrzeżeniem art. 28 ust. 1 i 6 oraz art. 32 ust. 2.

Art. 6. Roszczenia z tytułu umowy o elektroniczny instrument płatniczy przedawniają się z upływem 2 lat.

Art. 7. Wydawca elektronicznego instrumentu płatniczego obowiązany jest ogłaszać w miejscu prowadzenia działalności lub przy użyciu innych środków publicznego komunikowania, w sposób ogólnie dostępny:

- 1) stosowane stawki oprocentowania;
- 2) wysokość pobieranych opłat i prowizji.

Rozdział 2

Agent rozliczeniowy i akceptant

Art. 8. 1. Umowa pomiędzy agentem rozliczeniowym a akceptantem o przyjmowanie zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych powinna określać w szczególności:

- 1) rodzaje elektronicznych instrumentów płatniczych, przy użyciu których można dokonywać operacji u akceptanta;
- 2) stosowane procedury, w tym procedury bezpieczeństwa, oraz obowiązki akceptanta w związku z dokonywaniem operacji;
- 3) termin i sposób zapłaty przez agenta rozliczeniowego akceptantowi;
- 4) przyczyny odmowy przez akceptanta przyjęcia zapłaty przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego.

2. Agent rozliczeniowy odpowiada wobec akceptanta za uznanie jego rachunku kwotą wynikającą z operacji na zasadach i w terminach określonych w umowie, o której mowa w ust. 1.

Art. 9. Odmowa przyjęcia zapłaty przez akceptanta, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 4, może nastąpić w szczególności w przypadku:

- 1) nieważności elektronicznego instrumentu płatniczego;

- 2) zastrzeżenia elektronicznego instrumentu płatniczego;
- 3) niezgodności podpisu na elektronicznym instrumencie płatniczym z podpisem na dokumencie obciążeniowym;
- 4) odmowy okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość przez posiadacza lub użytkownika w przypadku określonym w art. 10 ust. 1, albo stwierdzenia posługiwanie się elektronicznym instrumentem płatniczym przez osobę nieuprawnioną;
- 5) niemożności uzyskania akceptacji dokonania operacji.

Art. 10. 1. Akceptant może żądać, aby posiadacz elektronicznego instrumentu płatniczego lub użytkownik karty płatniczej okazał dokument stwierdzający tożsamość w razie uzasadnionych wątpliwości co do jego tożsamości.

2. Akceptant może zatrzymać elektroniczny instrument płatniczy, o ile przewiduje to umowa, o której mowa w art. 8 ust. 1, w przypadku:

- 1) nieważności elektronicznego instrumentu płatniczego;
- 2) zastrzeżenia elektronicznego instrumentu płatniczego;
- 3) niezgodności podpisu na elektronicznym instrumencie płatniczym z podpisem na dokumencie obciążeniowym;
- 4) posługiwanie się elektronicznym instrumentem płatniczym przez osobę nieuprawnioną;
- 5) otrzymania polecenia zatrzymania elektronicznego instrumentu płatniczego od agenta rozliczeniowego.

3. Akceptant jest obowiązany do zachowania procedur bezpieczeństwa określonych w umowie, o której mowa w art. 8 ust. 1, a w szczególności do nieudostępniania danych o posiadaczu lub użytkowniku osobom nieuprawnionym oraz do niedopuszczenia do nieprawidłowego użycia lub do skopiowania elektronicznego instrumentu płatniczego.

Art. 11. Akceptant oznacza miejsce, w którym prowadzi działalność, w sposób umożliwiający jednoznaczne określenie, przy użyciu jakich elektronicznych instrumentów płatniczych można dokonywać u niego operacji.

Art. 12. Agent rozliczeniowy rozpatruje reklamacje dotyczące operacji kwestionowanych przez wydawcę w sposób i terminach określonych w umowie, o której mowa w art. 8 ust. 1, z tym że w przypadku operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpatrywanie reklamacji przez agenta rozliczeniowego nie może trwać dłużej niż 90 dni.

Art. 13. 1. Agenci rozliczeniowi obowiązani są przekazywać do NBP następujące informacje o:

- 1) liczbie akceptantów;
- 2) liczbie urzędzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze;
- 3) liczbie i wartości przeprowadzonych transakcji;
- 4) zarejestrowanych próbach przeprowadzenia i przeprowadzonych transakcjach mających na celu naruszenie lub obejście przepisów prawa albo reguł uczciwego obrotu.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, sposób, szczegółowy zakres i terminy realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zapewnienia NBP danych niezbędnych do dokonywania okresowych ocen rozliczeń pieniężnych.

Rozdział 3

Karty płatnicze

Art. 14. 1. Przez umowę o kartę płatniczą wydawca karty płatniczej zobowiązuje się wobec posiadacza karty płatniczej do rozliczania operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej, a posiadacz zobowiązuje się do zapłaty kwot operacji wraz z należnymi wydawcy kwotami opłat i prowizji lub do spłaty swoich zobowiązań na rachunek wskazany przez wydawcę.

2. Umowę, o której mowa w ust. 1, zawiera się na czas oznaczony.

3. Umowę, o której mowa w ust. 1, w której strony nie określą czasu jej obowiązywania, uważa się za zawartą na okres 2 lat.

Art. 15. 1. Podmioty niebędące bankami obowiązane są zgłosić do NBP zamiar rozpoczęcia działalności polegającej na wydawaniu kart płatniczych, w terminie co najmniej miesiąca przed jej rozpoczęciem.

2. Dokonując zgłoszenia, podmioty, o których mowa w ust. 1, obowiązane są przedłożyć następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę i zakres prowadzonej działalności, ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów kart płatniczych, które zamierza wydawać;
- 2) w przypadku spółki kapitałowej lub komandytowo-akcyjnej, także wskazanie wspólników lub akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników lub walnym zgromadzeniu.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, obowiązane są także do informowania o każdej zmianie w zakresie informacji wymaganych do dokonania zgłoszenia.

4. Wydawcy kart płatniczych obowiązani są przekazywać do NBP następujące informacje o wydawanych przez siebie kartach płatniczych:

- 1) rodzaje i liczbę wydawanych kart płatniczych;
- 2) liczbę operacji dokonanych przy ich użyciu oraz ich wartość;
- 3) liczbę udostępnianych bankomatów, liczbę przeprowadzonych za ich pośrednictwem operacji i ich wartość;
- 4) zarejestrowane próby przeprowadzenia i przeprowadzone transakcje zmierzające do naruszenia lub obejścia przepisów prawa albo reguł uczciwego obrotu.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, sposób, zakres i terminy realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 4, kierując się potrzebą zapewnienia NBP danych niezbędnych do dokonywania okresowych ocen rozliczeń pieniężnych.

Art. 16. 1. Posiadacz jest obowiązany do:

- 1) przechowywania karty płatniczej i ochrony kodu identyfikacyjnego, z zachowaniem należytej staranności;
- 2) nieprzechowywania karty płatniczej razem z kodem identyfikacyjnym;
- 3) niezwłocznego zgłoszenia wydawcy utraty lub zniszczenia karty płatniczej;
- 4) nieudostępniania karty płatniczej i kodu identyfikacyjnego osobom nieuprawnionym.

2. Postanowienia ust. 1 stosuje się także do użytkownika karty płatniczej.

Art. 17. Wydawca jest właścicielem wydanej przez siebie karty płatniczej.

Art. 18. Posiadacz może odstąpić od umowy o kartę płatniczą w terminie 14 dni od dnia otrzymania pierwszej karty płatniczej, o ile nie dokonał żadnej operacji przy użyciu tej karty. W takim przypadku wydawca zwraca posiadaczowi kwotę poniesionych opłat. Wydawca może obciążyć posiadacza kosztami związanymi z wydaniem karty płatniczej, w zakresie przewidzianym w umowie.

Art. 19. 1. W umowie o kartę płatniczą wydawca może zastrzec prawo do zmiany, bez zgody posiadacza, limitów i ograniczeń dotyczących kwot dokonywanych operacji, określonych w umowie, w przypadku nieterminowej spłaty należności przez posiadacza lub stwierdzenia zagrożenia ich terminowej spłaty.

2. W przypadku dokonania zmian, o których mowa w ust. 1, wydawca jest obowiązany niezwłocznie poinformować o tym posiadacza.

Art. 20. 1. Karta płatnicza może być używana wyłącznie przez osobę, której dane identyfikacyjne zostały umieszczone na karcie płatniczej.

2. Umowa o kartę płatniczą może przewidywać, że karta płatnicza będzie używana przez użytkownika karty płatniczej, określając jednocześnie sposób korzystania z niej.

Art. 21. 1. Wydanie karty następuje po zawarciu umowy o kartę płatniczą. Do chwili jej wydania wydawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikającą z użycia karty przez osobę nieuprawnioną.

2. Przy zawarciu umowy wydawca powiadamia posiadacza o warunkach, terminie i miejscu wydania karty płatniczej.

Art. 22. 1. Wydawca jest obowiązany przyjmować przez całą dobę zgłoszenia posiadaczy lub użytkowników kart płatniczych o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, dokonywane przy wykorzystaniu dostępnych środków komunikowania. Wydawca jest obowiązany do prowadzenia rejestru zgłoszeń utraty lub zniszczenia karty, zawierającego dane o numerze karty, osobie zgłaszającej, okolicznościach, wraz ze wskazaniem daty, godziny i minuty przyjęcia zgłoszenia.

2. Wydawca potwierdza przyjęcie zgłoszenia w sposób określony w umowie o kartę płatniczą.

Art. 23. Wydawca informuje posiadacza o sposobie oznaczenia akceptantów oraz bankomatów i innych miejsc, w których może dokonywać operacji przy użyciu karty płatniczej.

Art. 24. 1. Wydawca udostępnia posiadaczowi zestawienia operacji w sposób i w terminach określonych w umowie o kartę płatniczą.

2. Zestawienie, o którym mowa w ust. 1, udostępnia się nie rzadziej niż raz w miesiącu.

Art. 25. Wydawca jest obowiązany do wprowadzenia procedur tworzenia i udostępniania kodu identyfikacyjnego uniemożliwiających poznanie kodu przez osoby nieuprawnione.

Art. 26. Posiadacz i użytkownik karty płatniczej, dokonując zapłaty przy użyciu karty płatniczej, obowiązani są okazać, na żądanie akceptanta, dokument stwierdzający tożsamość.

Art. 27. 1. Posiadacz jest obowiązany zgłosić wydawcy niezgodności w zestawieniu operacji, o którym mowa w art. 24, dotyczące w szczególności:

- 1) kwestionowanych operacji ujętych w zestawieniu;
- 2) błędów lub innych nieprawidłowości w przeprowadzeniu rozliczenia

— w terminie określonym w umowie o kartę płatniczą, który nie może być krótszy niż 14 dni od dnia otrzymania zestawienia.

2. Posiadacz jest obowiązany niezwłocznie zgłosić wydawcy nieotrzymanie zestawienia operacji w ustalonym w umowie terminie.

3. Zgłoszenia posiadacza, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być rozpatrzone niezwłocznie.

Art. 28. 1. Posiadacza obciążają operacje dokonane przez osoby, którym udostępnił kartę płatniczą lub ujawnił kod identyfikacyjny.

2. O ile umowa nie przewiduje inaczej, posiadacza obciążają operacje dokonane z użyciem utraconej karty płatniczej do czasu zgłoszenia wydawcy jej utraty, do kwoty stanowiącej równowartość w złotych 150 euro. Ograniczenie to nie dotyczy operacji, do których doszło z winy posiadacza lub użytkownika, a w szczególności gdy nie dopełnił on obowiązków określonych w art. 16 ust. 1 lub w art. 27 ust. 1. Posiadacza nie obciążają operacje dokonane z użyciem utraconej karty płatniczej, jeżeli ich dokonanie nastąpiło wskutek nienależytego wykonania zobowiązania przez wydawcę lub akceptanta. Postanowienia umowne mniej korzystne dla posiadacza są nieważne.

3. Równowartość, o której mowa w ust. 2, oblicza się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu dokonania zgłoszenia.

4. Posiadacza obciążają operacje dokonane po zgłoszeniu, o którym mowa w art. 22, jeżeli doszło do nich z winy umyślnej jego lub użytkownika. Postanowienia umowy o kartę płatniczą mniej korzystne dla posiadacza są nieważne.

5. Posiadacza nie obciążają operacje, z zastrzeżeniem ust. 6, jeżeli karta płatnicza została wykorzystana bez fizycznego przedstawienia i elektronicznej identyfikacji posiadacza lub bez złożenia przez niego własnoręcznego podpisu na dokumencie obciążeniowym. Użycie kodu identyfikacyjnego nie wystarcza do obciążenia posiadacza zakwestionowaną przez niego operacją, chyba że został złożony bezpieczny podpis elektroniczny zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 oraz z 2002 r. Nr 153, poz. 1271).

6. O ile umowa o kartę płatniczą przewiduje taką możliwość, posiadacza obciążają operacje dokonane na odległość, mimo iż karta płatnicza została wykorzystana bez fizycznego przedstawienia.

Rozdział 4

Usługi bankowości elektronicznej

Art. 29. Przez umowę o usługi bankowości elektronicznej:

- 1) bank zobowiązuje się do zapewnienia dostępu do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku za pośrednictwem urządzeń łączności przewodowej lub bezprzewodowej wykorzystywanych przez posiadacza, a także do wykonywania operacji lub innych czynności zleconych przez posiadacza;

2) posiadacz upoważnia bank do obciążania jego rachunku kwotą dokonanych operacji oraz należnymi bankowi opłatami i prowizjami albo zobowiązuje się do zapłaty należności na rachunek wskazany przez bank, w określonych terminach.

Art. 30. Umowa o usługi bankowości elektronicznej powinna zawierać postanowienia, o których mowa w art. 3 ust. 2, oraz określać:

- 1) zasady elektronicznej identyfikacji posiadacza;
- 2) zasady postępowania posiadacza w związku ze zleceniem dokonywania operacji oraz korzystania z innych usług określonych w umowie.

Art. 31. Bank, świadcząc usługi na podstawie umowy o usługi bankowości elektronicznej, obowiązany jest do:

- 1) zapewnienia posiadaczowi bezpieczeństwa dokonywania operacji, z zachowaniem należytej staranności oraz przy wykorzystaniu właściwych rozwiązań technicznych;
- 2) udostępniania posiadaczowi informacji o dokonanych operacjach i zrealizowanych z tego tytułu rozliczeniach oraz pobranych opłatach i prowizjach, w terminach i w sposób określony w umowie;
- 3) niezwłocznego poinformowania o odmowie lub braku możliwości wykonania zleczonej operacji z przyczyn niezależnych od banku.

Art. 32. 1. Posiadacz jest obowiązany do nieujawniania informacji o działaniu elektronicznego instrumentu płatniczego udostępnionego w ramach umowy o usługi bankowości elektronicznej, których ujawnienie może spowodować brak skuteczności mechanizmów zapewniających bezpieczeństwo zleczonych operacji.

2. Posiadacza obciążają operacje dokonane przez osoby, którym udostępnił informacje, o których mowa w ust. 1. Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio.

Art. 33. Zlecenia posiadacza dotyczące dokonania operacji przez bank mogą zostać odwołane tylko przed ich wykonaniem.

Art. 34. Posiadacz zgłasza bankowi zastrzeżenia do udostępnianych informacji, o których mowa w art. 31 pkt 2, w sposób i w terminach określonych w umowie. Przepisy art. 27 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają je do tego rodzaju działalności.

Rozdział 5

Wydawcy pieniądza elektronicznego

Art. 36. 1. Instytucja pieniądza elektronicznego może być utworzona i prowadzić działalność w formie

spółki akcyjnej na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, zwanej dalej „KNB”.

2. Do spółki akcyjnej, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

3. Nadzór nad instytucjami pieniądza elektronicznego jest sprawowany przez KNB na zasadach określonych w niniejszym rozdziale.

4. Zezwolenie na utworzenie i prowadzenie działalności przez instytucję pieniądza elektronicznego może ustalać warunki, na jakich ono obowiązuje.

5. Wydając zezwolenie, o którym mowa w ust. 4, KNB kieruje się względami ochrony interesu klientów zainteresowanej instytucji pieniądza elektronicznego lub oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego, a w szczególności potrzebą zapewnienia bezpiecznego i stabilnego zarządzania instytucją.

Art. 37. 1. Założycielami instytucji pieniądza elektronicznego w formie spółki akcyjnej mogą być osoby prawne lub fizyczne, z tym że założycieli nie może być mniej niż 3.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do instytucji pieniądza elektronicznego, której założycielem jest krajowa instytucja pieniądza elektronicznego lub zagraniczna instytucja pieniądza elektronicznego.

Art. 38. 1. Akcje instytucji pieniądza elektronicznego mogą być obejmowane jedynie za wkłady pieniężne.

2. Obejmowane akcje muszą być w całości pokryte przed zarejestrowaniem spółki lub podwyższeniem kapitału spółki.

3. Przedstawiony przez założycieli plan działalności instytucji pieniądza elektronicznego na okres co najmniej 3 lat powinien wskazywać, że instytucja ta będzie w stanie wywiązywać się ze swoich zobowiązań wobec klientów.

Art. 39. Do postępowania przy wydawaniu zezwolenia na utworzenie i prowadzenie działalności oraz do funkcjonowania instytucji pieniądza elektronicznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 21—23, 25—27, 30—31 i art. 33—42 Prawa bankowego, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 40. Wnoszony przez założycieli instytucji pieniądza elektronicznego kapitał zakładowy nie może być niższy od równowartości w złotych 1 000 000 euro, obliczanej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu wydania zezwolenia.

Art. 41. Do podejmowania i prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez instytucje pieniądza elektronicznego mające siedzibę na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, wykonywania nad tymi instytucjami nadzoru oraz podej-

mowania i prowadzenia działalności przez krajowe instytucje pieniądza elektronicznego w krajach będących członkami Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio przepisy Prawa bankowego odnoszące się do instytucji kredytowych.

Art. 42. Celem nadzoru nad instytucjami pieniądza elektronicznego jest zapewnienie:

- 1) wywiązywania się przez instytucje pieniądza elektronicznego z zobowiązań podjętych w wyniku wydawania pieniądza elektronicznego;
- 2) zgodności działalności instytucji pieniądza elektronicznego z przepisami ustawy, statutem, decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie i prowadzenie działalności oraz innymi decyzjami i przepisami wydanymi na podstawie ustawy.

Art. 43. 1. W ramach nadzoru KNB może zalecić w szczególności:

- 1) podjęcie środków koniecznych do zapewnienia właściwego poziomu ochrony interesów klientów instytucji pieniądza elektronicznego;
- 2) podjęcie środków koniecznych do osiągnięcia i przestrzegania norm, o których mowa w ustawie oraz w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 48;
- 3) zwiększenie funduszy własnych.

2. Czynności podejmowane w ramach nadzoru polegają w szczególności na:

- 1) badaniu wypłacalności, płynności płatniczej i wyników ekonomicznych osiąganych przez instytucje pieniądza elektronicznego;
- 2) dokonywaniu oceny finansowej instytucji pieniądza elektronicznego.

3. Czynności kontrolne podejmowane są przez inspektorów nadzoru bankowego po okazaniu upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.

4. Czynności, o których mowa w ust. 3, mogą być wykonywane ponadto przez upoważnionych biegłych rewidentów po okazaniu upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.

5. Instytucja pieniądza elektronicznego jest obowiązana:

- 1) zawiadomić KNB o podjęciu i zaprzestaniu działalności;
- 2) umożliwić upoważnionym osobom podejmowanie czynności, o których mowa w ust. 2;
- 3) niezwłocznie zawiadamiać KNB o środkach, jakie zostaną podjęte w celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w ramach nadzoru, oraz stosować się do wydanych decyzji lub zaleceń.

Art. 44. 1. W razie niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem prawa lub statutu KNB może:

- 1) nakładać na członków zarządu instytucji pieniądza elektronicznego każdorazowo kary pieniężne do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto członka zarządu odpowiedzialnego za stwierdzone nieprawidłowości, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia przysługującego za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary;
- 2) nałożyć na instytucję pieniądza elektronicznego karę finansową w wysokości do 1 000 000 złotych.

2. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie może być nałożona, jeżeli od uzyskania przez KNB wiadomości o prowadzeniu działalności z naruszeniem prawa lub statutu upłynęło więcej niż 6 miesięcy albo jeżeli od popełnienia tego czynu upłynęło więcej niż 2 lata.

3. Kwoty wyegzekwowane przez KNB z tytułu kar, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 45. 1. Instytucja pieniądza elektronicznego, w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej innej niż wydawanie pieniądza elektronicznego, może wyłączenie:

- 1) świadczyć ściśle powiązane z wydawaniem pieniądza elektronicznego usługi finansowe i niefinansowe, takie jak wykonywanie funkcji operacyjnych i innych funkcji pomocniczych, a także wydawać oraz administrować innymi środkami płatniczymi, z wyłączeniem prowadzenia działalności kredytowej w jakiejkolwiek formie, oraz
- 2) przechowywać dane na nośnikach elektronicznych w imieniu innych podmiotów lub instytucji publicznych.

2. Instytucja pieniądza elektronicznego nie może posiadać udziałów lub akcji w innych podmiotach, z wyjątkiem przypadku, gdy podmioty takie wykonują funkcje operacyjne lub inne funkcje pomocnicze związane z pieniądzem elektronicznym wydawanym lub dystrybuowanym przez tę instytucję pieniądza elektronicznego, oraz w przypadku, o którym mowa w art. 37 ust. 2.

Art. 46. Instytucja pieniądza elektronicznego nie może przyjmować w celu zarobkowym pod tytułem zwrotnym środków pieniężnych oraz gromadzić tych środków, w szczególności przyjmować środków pieniężnych podlegających zwrotowi oraz prowadzić rachunków tych środków.

Art. 47. 1. Fundusze własne instytucji pieniądza elektronicznego obejmują:

- 1) w instytucji pieniądza elektronicznego w formie spółki akcyjnej — wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe;

- 2) w oddziale zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego — wpłacony i zarejestrowany kapitał przeznaczony na działalność oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) niepodzielony zysk z lat ubiegłych;
 - 4) pozycje pomniejszające, które stanowią:
 - a) akcje własne posiadane przez instytucję pieniądza elektronicznego, wycenione według cen nabycia, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości,
 - b) wartości niematerialne i prawne,
 - c) niepokryta strata z lat ubiegłych, w tym również strata w trakcie zatwierdzenia,
 - d) strata na koniec okresu sprawozdawczego, obliczona narastająco od początku roku obrotowego.
2. Instytucja pieniądza elektronicznego jest obowiązana utrzymywać:
- 1) fundusze własne na poziomie nie niższym niż równowartość w złotych kwoty określonej w art. 40, obliczonej w złotych według średniego kursu ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
 - 2) fundusze własne na poziomie nie niższym niż 2% wartości wydanego przez tę instytucję pieniądza elektronicznego w obiegu;
 - 3) współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 2%.
3. Wartość pieniądza elektronicznego w obiegu oblicza się jako większą z wartości:
- 1) zobowiązań finansowych ogółem z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu na koniec okresu sprawozdawczego;
 - 2) średniej wartości zobowiązań z tytułu pieniądza elektronicznego na koniec ostatnich 6 miesięcy lub w przypadku instytucji pieniądza elektronicznego prowadzącej działalność krócej niż 6 miesięcy — średniej wartości przewidywanych zobowiązań z tego tytułu na koniec pierwszych 6 miesięcy działalności, ujętych w planie działalności, który winien zostać skorygowany na żądanie KNB.
4. Współczynnik wypłacalności instytucji pieniądza elektronicznego oblicza się jako wyrażony w procentach stosunek funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego do wartości pieniądza elektronicznego w obiegu.
5. W przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w ust. 2, instytucja pieniądza elektronicznego obowiązana jest niezwłocznie powiadomić o tym KNB.
- Art. 48.** Kierując się potrzebą zapewnienia stabilnej i ostrożnej działalności instytucji pieniądza elektronicznego oraz zabezpieczenia ich przed ryzykiem rynkowym wynikającym z wydawania pieniądza elektronicznego, minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii KNB, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) zasady ostrożnościowe, określające dopuszczalne ryzyko w działalności instytucji pieniądza elektronicznego, oraz zakres ich stosowania;
 - 2) rodzaje instrumentów finansowych i zasady inwestowania w nie środków z tytułu zobowiązań podjętych w wyniku wydawania pieniądza elektronicznego oraz inne zasady ograniczania ryzyka.
- Art. 49.** 1. Instytucja pieniądza elektronicznego jest obowiązana przekazywać do KNB zbadane roczne sprawozdanie finansowe wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.
2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przeprowadzonym na zlecenie instytucji pieniądza elektronicznego badaniu sprawozdania finansowego, KNB może zobowiązać instytucję pieniądza elektronicznego do zlecenia biegłym rewidentom zbadania prawidłowości i rzetelności sprawozdań finansowych oraz kontroli ksiąg rachunkowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości koszty tego badania ponosi instytucja pieniądza elektronicznego.
3. Zlecenie badania określonego w ust. 1 może zostać udzielone także bezpośrednio przez KNB. Koszty badania ponosi wówczas NBP. KNB ma prawo wniesienia zastrzeżeń do wyników badań, o których mowa w ust. 1 i 2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono nieprawidłowości, koszty tego badania ponosi instytucja pieniądza elektronicznego.
4. Biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdań finansowych instytucji pieniądza elektronicznego jest obowiązany niezwłocznie powiadomić KNB o ujawnionych faktach wskazujących na:
- 1) podejrzenie popełnienia przestępstwa;
 - 2) naruszenie przepisów regulujących działalność instytucji pieniądza elektronicznego;
 - 3) istnienie przesłanek dla wyrażenia opinii negatywnej na temat sprawozdania finansowego instytucji pieniądza elektronicznego lub odmowy wyrażenia tej opinii.
- Art. 50.** Przepisów niniejszego rozdziału, w zakresie sprawowania nadzoru, nie stosuje się do instytucji pieniądza elektronicznego, jeżeli maksymalna kwota umieszczona na instrumencie pieniądza elektronicznego nie przekracza równowartości w złotych 75 euro, obliczanej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu jego wydania, całkowite zobowiązania finansowe instytucji pieniądza elektronicznego z uwzględnieniem wydanego, a niewykupionego przez nią pieniądza elektronicznego, w każdym czasie, nie przekraczają równowartości w złotych

150 000 euro oraz spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) pieniądź elektroniczny służy jako środek płatniczy używany przez podmioty powiązane ze sobą organizacyjnie;
- 2) pieniądź elektroniczny służy jako środek płatniczy używany wyłącznie na obszarze gminy, w której siedzibę ma instytucja pieniądza elektronicznego.

Art. 51. 1. Suma wierzytelności instytucji pieniądza elektronicznego oraz udzielonych przez tę instytucję zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć limitu koncentracji wierzytelności, który wynosi:

- 1) 20% funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego — w przypadku gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do tej instytucji podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec tej instytucji;
- 2) 25% funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego — w przypadku gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z tą instytucją w sposób określony w pkt 1.

2. Suma wierzytelności instytucji pieniądza elektronicznego oraz udzielonych przez tę instytucję zobowiązań pozabilansowych, przekraczających 10% funduszy własnych tej instytucji w stosunku do podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż 800% tych funduszy.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) stroną zobowiązaną wobec instytucji pieniądza elektronicznego jest: Skarb Państwa, NBP, Europejski Bank Centralny, rządy lub banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat;
- 2) stroną zobowiązaną wobec instytucji pieniądza elektronicznego jest bank lub instytucja pieniądza elektronicznego mająca siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat;
- 3) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez podmioty wymienione w pkt 1, do wysokości zabezpieczenia;
- 4) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone zastawem na prawach wynikających z papierów wartościowych, których emitentami są podmioty wymienione w pkt 1, do wysokości zabezpieczenia;

5) wierzytelność lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe są zabezpieczone kwotą pieniężną, która została przeniesiona na własność i na rachunek instytucji pieniądza elektronicznego do wysokości tej kwoty.

4. Zarząd instytucji pieniądza elektronicznego jest obowiązany niezwłocznie zgłosić do KNB każdorazowe przekroczenie granicy 10% funduszy własnych tej instytucji w odniesieniu do wierzytelności tej instytucji lub udzielonych przez nią zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

5. Instytucja pieniądza elektronicznego we własnym zakresie ustala i okresowo weryfikuje wewnętrzne limity koncentracji wierzytelności według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności, a w szczególności sektor gospodarki i region geograficzny, z zachowaniem obowiązujących limitów.

6. W przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1, instytucja pieniądza elektronicznego obowiązana jest niezwłocznie powiadomić o tym KNB.

Art. 52. Instytucja pieniądza elektronicznego opracuje wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem działalności określające limity podejmowanego ryzyka rynkowego, w tym w szczególności ryzyka walutowego, ryzyka cen dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych i stopy procentowej oraz ryzyka płynności.

Art. 53. 1. Instytucja pieniądza elektronicznego i oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego mogą przetwarzać dane informatyczne za granicą na podstawie zezwolenia KNB wydanego po uzyskaniu zgody odpowiedniego urzędu nadzoru kraju, w którym ma nastąpić przetwarzanie danych informatycznych.

2. Zezwolenie może ustalać warunki, na jakich obowiązuje, uzasadnione względami ochrony interesu klientów zainteresowanej instytucji pieniądza elektronicznego lub oddziału zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego.

Art. 54. 1. Do postępowania naprawczego i likwidacji instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 142 oraz art. 145—157 Prawa bankowego.

2. Uprawnienie do żądania upadłości instytucji pieniądza elektronicznego przysługuje wyłącznie KNB.

Rozdział 6

Instrument pieniądza elektronicznego

Art. 55. Przez umowę o instrument pieniądza elektronicznego bank albo instytucja pieniądza elektronicznego zobowiązują się do udostępnienia posiadaczowi pieniądza elektronicznego w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości wydanego pieniądza elektronicznego.

Art. 56. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego powinna także określać:

- 1) informacje dotyczące urządzeń, za pośrednictwem których możliwe jest udostępnienie posiadaczowi instrumentu pieniądza elektronicznego;
- 2) zasady i warunki nabycia przez posiadacza pieniądza elektronicznego;
- 3) minimalną wartość wykupu pieniądza elektronicznego, z zastrzeżeniem art. 60 ust. 2;
- 4) warunki i termin wykupu pieniądza elektronicznego przez bank albo instytucję pieniądza elektronicznego na żądanie posiadacza;
- 5) zasady dokonywania zapłaty przy użyciu instrumentu pieniądza elektronicznego.

Art. 57. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego nie może ograniczyć odpowiedzialności banku lub instytucji pieniądza elektronicznego wobec posiadacza za utratę pieniądza elektronicznego lub szkodę wynikłą wskutek nieprawidłowego wykonania operacji zleconych przez posiadacza, jeżeli przyczyną utraty pieniądza elektronicznego lub nieprawidłowego wykonania operacji będzie wadliwe funkcjonowanie urządzenia, na którego używanie bank lub instytucja pieniądza elektronicznego wyraziły zgodę.

Art. 58. 1. Instrument pieniądza elektronicznego udostępniony posiadaczowi powinien posiadać mechanizm uniemożliwiający przechowywanie pieniądza elektronicznego o wartości większej niż równowartość w złotych 150 euro obliczana według średniego kursu ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu wydania.

2. Pieniądz elektroniczny jest wydawany posiadaczowi tylko do wysokości kwoty uprzednio wpłaconej gotówki lub środków na jego rachunku.

Art. 59. 1. Środki pieniężne przyjęte przez bank od posiadacza nie są wkładem pieniężnym płatnym na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego, jeżeli środki te są niezwłocznie wymienione na pieniądz elektroniczny.

2. Od środków pieniężnych, o których mowa w ust. 1, banki nie odprowadzają rezerwy obowiązkowej, o której mowa w art. 38 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 1997 r. Nr 140, poz. 938, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i 1800 oraz z 2002 r. Nr 126, poz. 1070 i Nr 141, poz. 1178).

Art. 60. 1. W okresie obowiązywania umowy o instrument pieniądza elektronicznego posiadacz może żądać od banku albo instytucji pieniądza elektronicznego wykupienia przechowywanego na nim pieniądza elektronicznego w wartości nominalnej, w formie gotówkowej lub bezgotówkowej.

2. Bank lub instytucja pieniądza elektronicznego są obowiązane wykupić pieniądz elektroniczny przechowywany na instrumencie pieniądza elektronicznego o wartości nie mniejszej niż równowartość w złotych 5 euro obliczana według średniego kursu ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu wykupu.

Art. 61. Posiadacz zawiadamia niezwłocznie bank lub instytucję pieniądza elektronicznego o utracie instrumentu pieniądza elektronicznego w trybie określonym w umowie.

Art. 62. 1. Bank oraz instytucja pieniądza elektronicznego zapewniają bezpieczeństwo w zakresie przesyłania pieniądza elektronicznego, wprowadzając rozwiązania uniemożliwiające zniekształcenie lub pozyskiwanie przez osoby nieuprawnione informacji o czynnościach i rozliczeniach prowadzonych z posiadaczem.

2. Bank oraz instytucja pieniądza elektronicznego umożliwiają posiadaczowi, za pomocą udostępnionego instrumentu pieniądza elektronicznego, identyfikację co najmniej 5 ostatnich operacji zrealizowanych przy użyciu tego instrumentu oraz stanu środków pozostających i przechowywanych na instrumencie pieniądza elektronicznego.

3. Bank oraz instytucja pieniądza elektronicznego informują posiadacza o sposobie oznaczenia miejsc, w których można dokonać ponownego zasilenia instrumentu pieniądza elektronicznego.

Art. 63. 1. Odpowiedzialność banku lub instytucji pieniądza elektronicznego wobec posiadacza, wynikająca z umowy o instrument pieniądza elektronicznego, ograniczona jest do wartości pieniądza elektronicznego nabytego przez posiadacza.

2. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego może rozszerzyć odpowiedzialność banku oraz instytucji pieniądza elektronicznego wobec posiadacza ponad ograniczenie wynikające z ust. 1.

Art. 64. 1. Banki i instytucje pieniądza elektronicznego przekazują do NBP dane dotyczące:

- 1) wartości wydanego pieniądza elektronicznego;
- 2) rodzajów i liczby wydanych instrumentów pieniądza elektronicznego;
- 3) liczby i wartości operacji przeprowadzonych przy użyciu instrumentów pieniądza elektronicznego;
- 4) liczby i wartości operacji zasilenia instrumentów pieniądza elektronicznego;
- 5) zarejestrowanych prób przeprowadzenia i przeprowadzonych operacji zmierzających do naruszenia lub obejścia przepisów prawa.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, sposób, zakres i terminy wykonywania obowiązku określonego w ust. 1, kierując się potrzebą zapewnienia NBP danych niezbędnych do dokonywania okresowych ocen rozliczeń pieniężnych.

3. Instytucje pieniądza elektronicznego przekazują do NBP dane niezbędne do oceny ich sytuacji finansowej i ponoszonego przez nie ryzyka — w sposób, w zakresie i w terminach ustalonych dla banków.

Rozdział 7

Przepisy szczególne

Art. 65. Reklamę i promocję działalności polegającej na wydawaniu elektronicznych instrumentów płatniczych oraz na rozliczaniu operacji dokonywanych z ich użyciem może prowadzić wyłącznie podmiot uprawniony do wykonywania takiej działalności na podstawie ustawy lub podmiot działający w imieniu i na rzecz podmiotu uprawnionego.

Art. 66. Agent rozliczeniowy oraz instytucja pieniądza elektronicznego obowiązani są przeciwdziałać wykorzystywaniu swojej działalności do celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1071), lub w celu ukrycia działań przestępczych. Przepisy art. 107 i 108 Prawa bankowego stosuje się odpowiednio.

Art. 67. 1. System autoryzacji i rozliczeń może prowadzić wyłącznie agent rozliczeniowy.

2. Przepisy rozdziału 3, z wyjątkiem art. 17 ust. 3 i 4, oraz przepisy art. 20, art. 21 i art. 27 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2001 r. Nr 123, poz. 1351) w zakresie nadzoru sprawowanego przez Prezesa NBP nad systemami płatności stosuje się odpowiednio do systemów autoryzacji i rozliczeń prowadzonych przez agentów rozliczeniowych niebędących bankami.

3. Agent rozliczeniowy prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej.

4. Do wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy wymienionej w ust. 2, dołącza się program działalności agenta rozliczeniowego na okres co najmniej 3 lat, wskazujący, że spółka będzie w stanie wywiązywać się ze swoich zobowiązań wobec akceptantów.

5. Kapitał zakładowy agenta rozliczeniowego nie może być niższy od równowartości w złotych 1 000 000 euro, obliczanej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu wydania zgody, o której mowa w art. 16 ustawy wymienionej w ust. 2.

6. Akcje agenta rozliczeniowego mogą być obejmowane wyłącznie za wkłady pieniężne.

7. Obejmowane akcje muszą być pokryte w całości przed zarejestrowaniem spółki lub podwyższeniem kapitału zakładowego spółki.

Art. 68. 1. Wydawcy elektronicznych instrumentów płatniczych mogą wymieniać pomiędzy sobą informacje o posiadaczach nienależycie wykonujących umowy o elektroniczny instrument płatniczy.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku posiadaczy będących osobami fizycznymi zawierają następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) adres zamieszkania;
- 4) opis sposobu nienależytego wykonywania umowy.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku posiadaczy niebędących osobami fizycznymi zawierają:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę i adres;
- 2) Numer Identyfikacji Podatkowej;
- 3) opis sposobu nienależytego wykonania umowy.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1—3, może zbierać i udostępniać wydawcom instytucja, o której mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego.

5. Agenci rozliczeniowi są obowiązani wymieniać pomiędzy sobą informacje o akceptantach nienależycie wykonujących umowy lub z którymi rozwiązali z tego powodu umowę.

6. Agenci rozliczeniowi obowiązani są udostępniać informacje, o których mowa w ust. 5, na żądanie wydawców.

7. Informacje, o których mowa w ust. 5, zawierają:

- 1) w przypadku akceptantów będących osobami fizycznymi — dane, o których mowa w ust. 2;
- 2) w przypadku akceptantów niebędących osobami fizycznymi — dane, o których mowa w ust. 3

— a także opis przyczyn rozwiązania umowy lub uznania jej wykonania za nienależyte.

8. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, wydawcy i agenci rozliczeniowi zawiadamiają prokuratora lub inny organ powołany do ścigania tych przestępstw. Do zawiadomienia dołącza się niezbędne informacje lub dokumenty, w szczególności określone w ust. 1—3.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, wydawcy i agenci rozliczeniowi powinni podjąć współpracę z organami powołanymi do ścigania przestępstw lub przestępstw skarbowych.

Art. 69. 1. Jeżeli strony nie sporządziły zapisu na sąd polubowny, na żądanie posiadacza, sprawy związane z wydawaniem i używaniem elektronicznych instrumentów płatniczych rozpoznawane są przez sądy polubowne wskazane przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, chyba że pozwany sprzeciwi się temu nie później niż w odpowiedzi na pozew.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, w drodze rozporządzenia, wskaże sądy polubowne właściwe do rozpoznawania spraw związanych z wydawaniem i używaniem elektronicznych instrumentów płatniczych, uwzględniając charakter spraw, które będą rozpatrywane przez te sądy i kierując się potrzebą zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania.

Art. 70. 1. W postępowaniu karnym akceptanta, posiadacza, wydawcę lub agenta rozliczeniowego może reprezentować podmiot posiadający stosowne upoważnienie.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, działa na warunkach określonych w upoważnieniu i z zachowaniem zasady najwyższej staranności.

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 71. 1. Kto wydaje elektroniczny instrument płatniczy wbrew warunkom określonym w ustawie, podlega grzywnie do 5 000 000 złotych lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli przedmiotem czynu określonego w ust. 1 jest instrument pieniądza elektronicznego, sprawca podlega grzywnie do 5 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

3. Karom przewidzianym w ust. 1 albo 2 podlega odpowiednio także ten, kto wydaje elektroniczny instrument płatniczy wbrew warunkom określonym w ustawie, działając w imieniu lub w interesie osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Art. 72. 1. Kto wbrew obowiązkom określonym w ustawie nie udziela NBP wymaganych informacji albo udziela ich w sposób niezgodny z przepisami prawa, podlega grzywnie do 1 000 000 złotych.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu lub w interesie osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Art. 73. Kto wbrew przepisom ustawy reklamuje lub promuje działalność polegającą na wydawaniu elektronicznych instrumentów płatniczych oraz rozliczaniu operacji dokonywanych z ich użyciem, podlega grzywnie do 1 000 000 złotych lub karze pozbawienia wolności do roku.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 74. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208 i Nr 153, poz. 1271) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) w pkt 4 dwukrotnie użyte wyrazy „gotówki i” zastępuje się wyrazami „gotówki lub”,

b) w pkt 5 dodaje się lit. e) w brzmieniu:

„e) jest wyrażona w jednostkach pieniężnych,”;

2) w art. 5 w ust. 1 w pkt 6a i w ust. 3 wyrazy „, , rozliczanie i umarzanie pieniądza elektronicznego” zastępuje się wyrazami „instrumentu pieniądza elektronicznego”;

3) w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 dodaje się lit. m) w brzmieniu:

„m) wydawców elektronicznych instrumentów płatniczych niebędących bankami w zakresie określonym ustawą z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385).”.

Art. 75. W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz. U. z 2000 r. Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 63, poz. 641 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 32, poz. 299, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1178 i Nr 144, poz. 1204) w art. 2 w pkt 1 po wyrazach „oddziały banków zagranicznych” stawia się przecinek i dodaje wyrazy „instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego oraz agentów rozliczeniowych, prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385)”.

Art. 76. Podmioty niebędące bankami, prowadzące działalność polegającą na wydawaniu kart płatniczych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, obowiązane są do dokonania zgłoszenia do NBP, o którym mowa w art. 15 ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 77. Agenci rozliczeniowi niebędący bankami i nieprowadzący systemu w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 67 ust. 2, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy prześlą NBP dokumenty, o których mowa w art. 17 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 67 ust. 2.

Art. 78. Do elektronicznych instrumentów płatniczych wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 79. 1. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Przepisy ustawy dotyczące instytucji pieniądza elektronicznego stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*